

Марія ДОБРУШИНА,
orcid.org/0000-0001-8799-990X
аспірантка кафедри англійської філології
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара
(Дніпро, Україна) dobrushyna@fuifm.dnu.edu.ua

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА ВАРІАТИВНІСТЬ НОМІНАНТА КОНЦЕПТУ LANGUAGE POLICY В ЛІНГВОДИСКУРСИВНОМУ АСПЕКТІ

Мета розвідки полягає в дослідженні лексико-семантичних варіантів номінанта концепту LANGUAGE POLICY в лінгводискурсивному аспекті на матеріалі лексикографічних та нелексикографічних англійських, українськокомовних, німецькомовних, російськомовних та франкомовних джерел. Незважаючи на те, що явище language policy досить поширене та є об'єктом аналізу різноманітних дискурсів, сам концепт LANGUAGE POLICY є малодослідженим лінгвістичним явищем, тому, з огляду на актуальність концептуальних досліджень, новизна статті полягає в тому, що концепт LANGUAGE POLICY розглянуто виключно як лінгвістичне явище. Методологія дослідження містить застосування сукупності прийомів та методів аналізу. Так, ключовим методом цієї розвідки став дефінітивний аналіз полісемантики LANGUAGE POLICY з подальшим встановленням лексико-семантичних варіантів концепту та польової структури. Об'єктом дослідження виступає концепт LANGUAGE POLICY, а предметом є лексико-семантична варіативність концепту LANGUAGE POLICY. Було встановлено, що визначення поняття language policy відсутнє в усіх відомих словниках англійської мови, тому дефінітивний аналіз було проведено на матеріалі визначень, наданих дослідниками цього явища. Проаналізувавши понад 50 визначень, було виокремлено 6 лексико-семантичних варіантів за принципом спільності ознак. У всіх лексико-семантичних варіантах було визначено ключового репрезентанта, архісему, диференційні семи та потенційні семи за наявності. Зазначено, що частина лексико-семантичних варіантів не має зони перетину. Аналіз лексико-семантичних варіантів дозволив встановити ядро та периферію польової структури. Ядром польової структури визначено архісему a set of political measures, ideological and sociological principles. Також проведене дослідження дало змогу надати узагальнене визначення словосполученню «language policy». Завершальним етапом дослідження лексико-семантичних варіантів номінанта концепту LANGUAGE POLICY в лінгводискурсивному аспекті стала побудова польової структури з урахуванням особливостей концепту.

Ключові слова: лексико-семантичний варіант, концепт LANGUAGE POLICY, польова структура, дефінітивний аналіз.

Mariia DOBRUSHYNA,
orcid.org/0000-0001-8799-990X
Postgraduate Student at the Department of English Philology
Oles Honchar Dnipro National University
(Dnipro, Ukraine) dobrushyna@fuifm.dnu.edu.ua

LEXICAL-AND-SEMANTIC VARIANTS OF THE CONCEPT NOMINEE LANGUAGE POLICY IN THE LINGUODISCURSIVE ASPECT

The main aim of the research is to study the lexical-and-semantic variants of the concept nominee LANGUAGE POLICY in the linguodiscursive aspect on the material of lexicographic and non-lexicographic sources. Despite the fact that the phenomenon LANGUAGE POLICY is quite common, the concept LANGUAGE POLICY is a little-studied linguistic phenomenon, so, given the relevance of conceptual research, the novelty of this research is that the concept LANGUAGE POLICY has been studied exclusively as a linguistic phenomenon. The research methodology is to use a set of techniques and methods of analysis, so the key method of this study is the analysis of dictionary definitions of the polysemant LANGUAGE POLICY, followed by the establishment of lexical-and-semantic variants of the concept and field structure. The object of research is the concept LANGUAGE POLICY, and the subject is lexical-and-semantic variants of the concept LANGUAGE POLICY. It has been found that the definition of language policy is absent in all known dictionaries of the English language, so the analysis of definitions has been conducted on the basis of definitions provided by researchers of this phenomenon. Having analyzed more than 50 definitions, 6 lexical-and-semantic variants have been identified according to the principle of common features. In all lexical-and-semantic variants, the key representative, archisemes, differential semes and potential semes, if any, have been singled out. It has been noted that some lexical-and-semantic variants do not have any intersection zones. The analysis of lexical-and-semantic variants has allowed to establish the core and periphery of the field structure. The core of the field structure is marked by the archiseme "a set of political measures, ideological and sociological principles". The study has also provided a generalized definition of the word combination "language policy". The final stage of the study of lexical-and-semantic variants of the concept nominee LANGUAGE POLICY in the linguodiscursive aspect is the construction of the field structure taking into account the peculiarities of the concept.

Key words: lexical-and-semantic variant, concept LANGUAGE POLICY, field structure, analysis of dictionary definitions.

Постановка проблеми. Наразі лінгвістичний концепт LANGUAGE POLICY є малодослідженим, адже переважна більшість досліджень орієнтована на немовний, нелінгвістичний компонент цього концепту: LANGUAGE POLICY (Мовна політика) аналізується з погляду політичного, юридичного, родинного, освітнього, міграційного дискурсів, водночас постає необхідність мовознавчого дослідження цього явища.

Аналіз досліджень. С. Гайдемари (S. Heidemari), Г. Аманбаєва (G. Amanbayeva), С. Шункеєва (S. Shunkeyeva) (2018 р.) провели дослідження зв'язку концептів МОВНА ПОЛІТИКА, МОВНЕ ПЛАНУВАННЯ та МОВНА ІДЕОЛОГІЯ, де встановили зміст концептів, неоднорідність їхніх терміносистем тощо. Дослідження Е. Кужелевської (E. Kuzelewska) (2014 р.) спирається на термінологічний та правовий апарат аналізу явища *language policy*. Розвідка І. Фернандез (I. Fernández) (2020 р.) представляє собою дисертаційне дослідження «Мультилінгвізм та зміст права Європейського Союзу», де проаналізовано постанови і директиви ЄС та імплементацію мовної політики. Серед українськомовних робіт виокремимо праці таких дослідників, як: Б. Ажнюк (2019 р.), А. Анісімова (2016 р.), О. Білоус (2014 р.), О. Демська (2016 р.), Т. Ковальова (2020 р.), Н. Терес (2014 р.), Ю. Чередник (2009 р.) тощо. Дослідницею С. Савойською (2014 р.) було проаналізовано концепт МОВНА ПОЛІТИКА з погляду понятійно-термінологічного апарату осмислення концепту. Також С. Савойською досліджено концепт ПОЛІТИЧНА МЕРЕЖА у межах моделі мовної політики (2021 р.).

Метою статті є розширення сфери дослідження концепту LANGUAGE POLICY в лінгвістичному напрямі, зокрема встановлення лексико-семантичної варіативності номінанта концепту LANGUAGE POLICY в лінгводискурсивному аспекті. Завданнями цієї розвідки є аналіз лексико-семантичних варіантів концепту LANGUAGE POLICY на матеріалі як лексикографічних джерел, так і нелексикографічних джерел, які належать до різних дискурсів, та схематичне відтворення польової структури концепту LANGUAGE POLICY в лінгводискурсивному аспекті.

Виклад основного матеріалу. Із метою встановлення лексико-семантичних варіантів (далі – ЛСВ) номінанта концепту LANGUAGE POLICY ми звернулися до лексикографічних джерел, зокрема словників сучасної англійської мови. Під час дослідження було з'ясовано, що словосполучення *language policy* в усіх відомих словниках сучасної англійської мови відсутнє. Дослідження

ЛСВ номінанта концепту було проведено на базі таких лексикографічних джерел, як англомовні (Crystal, 2008; Hartmann, James, 1998; Stanzy, 2005; Trask, 1997) та українськомовні (Брицин, 2007; Головатий, Антонюк, 2005; Селіванова, 2011). Серед нелексикографічних джерел досліджено українськомовні (Кочерган, 2008; «Про Концепцію державної мовної політики», 2010; Терес, 2012), англомовні (Bergenholtz, 2006; McGroarty, 1997; Spolsky, 2005; Tarp, Gouws, 2008), німецькомовні (Білоус, 2014; Brüggemann, 2012; Coulmas, 1985), російськомовні (Беликов, Крысин, 2001), франкомовні (Boyer, 2010; Rousseau, 2007).

Подальшим етапом було встановлення ключових лексико-семантичних варіантів. Дефініції було відібрано з понад 50 джерел, які належать до різних дискурсів: словників, онлайн-ресурсів, енциклопедій, наукових праць, юридичних актів, законів тощо. Серед п'ятдесяти визначень було відібрано 30 ключових. На основі цих визначень було виокремлено 6 лексико-семантичних варіантів за принципом спільності.

За допомогою дефінітивного аналізу у словосполученні *language policy* виокремлюється ЛСВ 1. Цей ЛСВ представлено найбільшою кількістю визначень (15), адже всі дефініції мають спільне узагальнене спрямування, яке не обмежується деякою особливістю явища. Ключовою дефініцією вважаємо *a concentrated expression of the ideological and social principles that determine the political and practical attitude of a state system (authorities) to functioning, development, and the interaction of languages, to their role in the life of people or peoples, which is implemented in a combination of ideological, political, legal, administrative deeds aimed at the development, functioning, balance of languages, change or preservation of the linguistic situation in the state, regions, society* (Селіванова, 2011: 445–446). Архісевою виступає *political measures, ideological and sociological principles*, адже серед інших форм мовної актуалізації цієї архісеми є *policy measures; a part of the general policy of the state; a body of ideas, laws, regulations, rules and practices; a set of ideological postulates and practical actions; a set of ideological postulates and practical actions* тощо. Дефінітивний аналіз дає змогу виокремити ключові диференційні семи ЛСВ 1: *supporting, planning and managing the status of languages; introducing, enforcing and determining the range of language; regulating the form, teaching or use of one or more languages within the area controlled by that government; aimed at regulating language relations in the country or the development of the language system in a certain direction; regional or minority*

languages and other languages used by the population тощо. Надані семи можна об'єднати за такими категоріями: *attitude towards language, location, language diversity*. Серед потенційних сем виділяємо такі: *legal regulations (constitution; legislation; policy statements; part of national policy; ideological direction), discourse of language, politics, society*.

Аналіз дефініцій словосполучення *language policy* дозволяє виокремити наступний ЛСВ. Дефініції, які відтворюють ЛСВ 2, відібрано з таких джерел: (Головатий, Антонюк, 2005: 493), (Bussmann, 1996: 649), (Spolsky, 2005: 2152), (Словарь социолингвистических терминов, 2006: 265), (Кочерган, 2008). Ключовою дефініцією, яка відтворює цей ЛСВ, вважаємо *the policy pursued by the state regarding the language regime in societies with a multi-ethnic population* (Головатий, Антонюк, 2005: 493). Так, згідно з цим ЛСВ, мовна політика – це політика держави, яка стосується мовного режиму в суспільствах із багатонаціональним населенням. Зазначимо, що, згідно з цим ЛСВ, мовна політика існує там, де є взаємодія більше одного етносу. Архісемою вважаємо *the policy pursued by the state*, яка в інших джерелах згадується як *a set of measures taken by the state, party, class, social group; it is part of the national policy of a particular state*. Два інші визначення не виокремлюють об'єкт політичних рішень: *political measures* (Bussmann, 1996: 649), *study of regularities* (Spolsky, 2005), проте ці визначення належать до ЛСВ 2 з архісемою *the policy pursued by the state*. Щодо диференційних сем необхідно зазначити таке: через те, що в усіх визначеннях основним меседжем є функціонування мовної політики в багатонаціональному суспільстві, що передбачає наявність понад однієї мови, можемо узагальнити всі варіації під диференційною семою *language diversity: regarding the language regime in societies with a multi-ethnic population, dependence on the nature of political power, the form of government, historical traditions, the presence of territories with compact residence of ethnic minorities; introducing, implementing, and defining the regional use of languages; use of individual languages in multilingual states (language planning)* тощо. Інші диференційні семи виокремлюємо в іншу категорію – *language development: change or maintenance of the existing functional distribution of languages in a multilingual society; changing or preserving the existing functional distribution of languages and language subsystems*. Диференційна сема *highlighting new or preserve the used language norms that are part of the general policy and correspond to their goals* експлікується такими потенційними семами: *retrospectiveness (orientation towards preserving the existing language*

situation) – perspectivity (orientation towards changing the language situation); democracy (taking into account the interests of all segments of the population, all peoples of the country), undemocratic (taking into account the interests of the elite and/or only demographically or socially dominant ethnic group).

Проведений аналіз дефініцій дає змогу встановити ЛСВ 3 словосполучення *language policy*. Цей ЛСВ представлено п'ятьма визначеннями, які об'єднано у такі категорії, як *мовні зміни, втручання у розвиток мов, вирішення мовних проблем, питань; розвиток та пригнічення мов; вплив на мови*. Ключовим визначенням є *any political action that influences or intends to influence a linguistic situation* (Brüggemann, 2012). Архісема ЛСВ 3 представлена семою *any political action*. Іншими варіантами мовної репрезентації цієї архісеми є *a body of ideas, laws, regulations, rules and practices; a set of ideological principles and practical measures* (Терес, 2014: 174); *politics*. До диференційних сем належать такі: *to achieve the planned language change in the society, group or system; certain languages in a certain area or in certain institutions; influences or intends to influence a linguistic situation; allow the minimization of negative development tendencies; to solve language problems in society and the state*. У складі цього ЛСВ виокремлюємо потенційні семи: *linguistic community; linguistic unification of the nation; multilingualism, the originality of the national composition and interethnic relations, the role of individual languages and their carriers in public life*.

Аналіз дефініцій дозволяє виокремити ЛСВ 4 з ключовою дефініцією *the combination of official decisions and prevailing public practices related to language education and use* (McGroarty, 1997: 67). Особливість цього ЛСВ полягає в спрямованості визначення: мовна освіта та використання мови в освітніх цілях. Проаналізувавши всі можливі форми мовної актуалізації архісеми (*all the different levels of decisions and their implementation; the combination of official decisions and prevailing public practices; a set of governmental decisions*), визначаємо архісеми *the combination of official decisions*. Диференційною семою зазначаємо *aspects of the language use (regulating various aspects of language use; related to language education and use)*. У диференційній семі *regulating various aspects of language use* виокремлюємо таку потенційну: *spelling, inflection, pronunciation and the formal recognition of words*. Також у цьому ЛСВ наявна інша потенційна сема, яка належить до диференційної семі *relative priorities of the use of languages in a state: for the purposes of employment, education; reference works produced and used*.

За допомогою дефінітивного аналізу було виокремлено тільки одне визначення, яке актуалізує ЛСВ 5: *a document compiled by the staff of a school, often assisted by other members of the school community, to which the staff members give their assent and commitment* (Corson, 1998: 1). Поруч зі словосполученням *language policy* у цьому джерелі вказано *school language policy*, що передбачає об'єднання з ЛСВ 4 через особливість спрямованості цього визначення. Проте архісема, яку було виокремлено в складі цього ЛСВ, не дає змоги об'єднати ЛСВ 4 та ЛСВ 5: *a document compiled by the staff of a school*. Ми бачимо, що надане визначення має досить вузьку сферу застосування явища *language policy*. Аналіз цієї дефініції дозволяє виокремити такі диференційні семи у складі ЛСВ 5: *staff of a school; members of the school community, areas in the school's scope of operations and program where language problems exist*. Ці диференційні семи можемо згрупувати за категоріями *the subject, the object*. Потенційною семою зазначаємо *a dynamic action statement*.

Проведений дефінітивний аналіз дозволяє виокремити лише одну дефініцію, якою актуалізовано ЛСВ 6: *language policy is a policy that concerns exactly one language and whose political interference with the use of language affects only one language* (Білоус, 2014: 7). Варто звернути увагу на те, що дефініцію надано німецькою мовою – *Sprachpolitik* (мовна політика в однині), та представлено на противагу *Sprachenpolitik* (політика щодо мов, де мови зазначено у множині). Дослідник наголошує, що зазвичай єдиним терміном є *Sprachpolitik*, яким він і послуговується у своїй розвідці. Проте вважаємо доречним навести й таку дефініцію як лексико-семантичний варіант полісеманта LANGUAGE POLICY. Архісемою виступає *a policy that concerns exactly one language*, диференційною семою є *political interference with the use of language affects only one language*, яку можна уналежити до категорії *language diversity*. Потенційних сем у складі цього ЛСВ немає. Особливістю ЛСВ 6 є те, що лише одна мова визначається як об'єкт мовної політики: у всіх попередніх ЛСВ увагу акцентовано або на багатомовності, або зазначено як одну мову, так і декілька.

Таким чином, аналіз теоретичних джерел дає змогу визначити 6 ключових лексико-семантичних варіантів:

ЛСВ 1 – *a concentrated expression of the ideological and social principles that determine the political and practical attitude of a state system (authorities) to functioning, development, and the interaction of lan-*

guages, to their role in the life of people or peoples, which is implemented in a combination of ideological, political, legal, administrative deeds aimed at the development, functioning, balance of languages, change or preservation of the linguistic situation in the state, regions, society (концентрований вираз ідеологічних та соціальних принципів, що визначають політичне і практичне ставлення державної системи (органів влади) до функціонування, розвитку та взаємодії мов, до їхньої ролі в житті людей чи народів, що реалізується через поєднання ідеологічних, політичних, правових, адміністративних актів, спрямованих на розвиток, функціонування, збалансованість мов, зміну або збереження мовної ситуації в державі, регіонах, суспільстві).

ЛСВ 2 – *the policy pursued by the state regarding the language regime in societies with a multi-ethnic population (політика, що проводиться державою щодо мовного режиму в суспільствах із багатонаціональним населенням).*

ЛСВ 3 – *any political action that influences or intends to influence a linguistic situation (будь-яка політична дія, що впливає або має намір вплинути на мовну ситуацію).*

ЛСВ 4 – *the combination of official decisions and prevailing public practices related to language education and use (поєднання офіційних рішень та переважної публічної практики, пов'язаної з мовною освітою та використанням мови).*

ЛСВ 5 – *a document compiled by the staff of a school, often assisted by other members of the school community, to which the staff members give their assent and commitment (документ, складений працівниками школи, яким часто допомагають інші члени шкільної спільноти, на що співробітники дають свою згоду та зобов'язання).*

ЛСВ 6 – *a policy that concerns exactly one language and whose political interference with the use of language affects only one language (політика, яка стосується саме однієї мови і чия політична втручання у використання мови впливає лише на одну мову).*

Наступний етап аналізу передбачає встановлення семного опису досліджуваного концепту (Dobrushyna, 2020: 20).

Семема 1: [concentrated expression of the ideological and social principles] (*archiseme*) : [that determine the political and practical attitude of a state system (authorities) to functioning, development, and the interaction of languages, to their role in the life of people or peoples], [which is implemented in a combination of ideological, political, legal, administrative deeds], [aimed at the development, functioning, balance of languages, change or preservation

of the linguistic situation in the state, regions, society] (*differential semes*).

Семема 2: [policy pursued by the state] (archiseme): [regarding the language regime in societies with a multi-ethnic population] (*differential seme*): [depends on the nature of political power, the form of government and government, historical traditions, the presence of territories with compact residence of ethnic minorities] (*potential seme*).

Семема 3: [any political action] (archiseme): [that influences or intends to influence a linguistic situation] (*differential seme*).

Семема 4: [combination of official decisions and prevailing public practices] (archiseme): [related to language education and use] (*differential seme*).

Семема 5: [a document compiled by the staff of a school] (archiseme): [often assisted by other members of the school community]: [to which the staff members give their assent and commitment] (*differential semes*).

Семема 6: [a policy that concerns exactly one language] (archiseme): and [whose political interference with the use of language affects only one language] (*differential seme*).

Майже всі ЛСВ мають зони перетину один із одним. Так, ЛСВ 1, ЛСВ 2, ЛСВ 3, ЛСВ 4 мають ідентичні архісеми, які вербалізовано різним набором лексичних одиниць: *the policy pursued by the state; political measures, ideological and sociological principles; a set of decisions; any political action*. Отже, можемо узагальнити всі надані архісеми як a set of political measures, ideological and sociological

principles. Що стосується ЛСВ 5 та ЛСВ 6, то варто зазначити, що вони є повністю самостійними, зон перетину не мають та не є узагальненими ЛСВ, тому на схематичному відтворенні польової структури номінанта концепту вони не перебувають на ближній периферії.

Встановлення ЛСВ дало змогу виокремити ключові номінації концепту МОВНА ПОЛІТИКА.

Ядро має у своїй структурі таку архісему: *a set of political measures, ideological and sociological principles*.

Периферія представлена такими диференційними семемами: *regarding the language regime in societies with a multi-ethnic population; determine the political and practical attitude of a state system (authorities) to functioning, development, and the interaction of languages, determine the political and practical attitude to their role in the life of people or peoples; aimed at the development, functioning, balance of languages, change or preservation of the linguistic situation in the state, regions, society; related to language education and use; that influences or intends to influence a linguistic situation*.

На рис. 1 схематично зображено спрощену польову структуру концепту LANGUAGE POLICY в лінгводискурсивному аспекті. На дальній периферії перебувають семи, що виступають як архісемами (*a document compiled by the staff of a school; a policy that concerns exactly one language*), так і потенційними семемами (*depends on the nature of political power, the form of government and government, historical traditions, the presence of terri-*

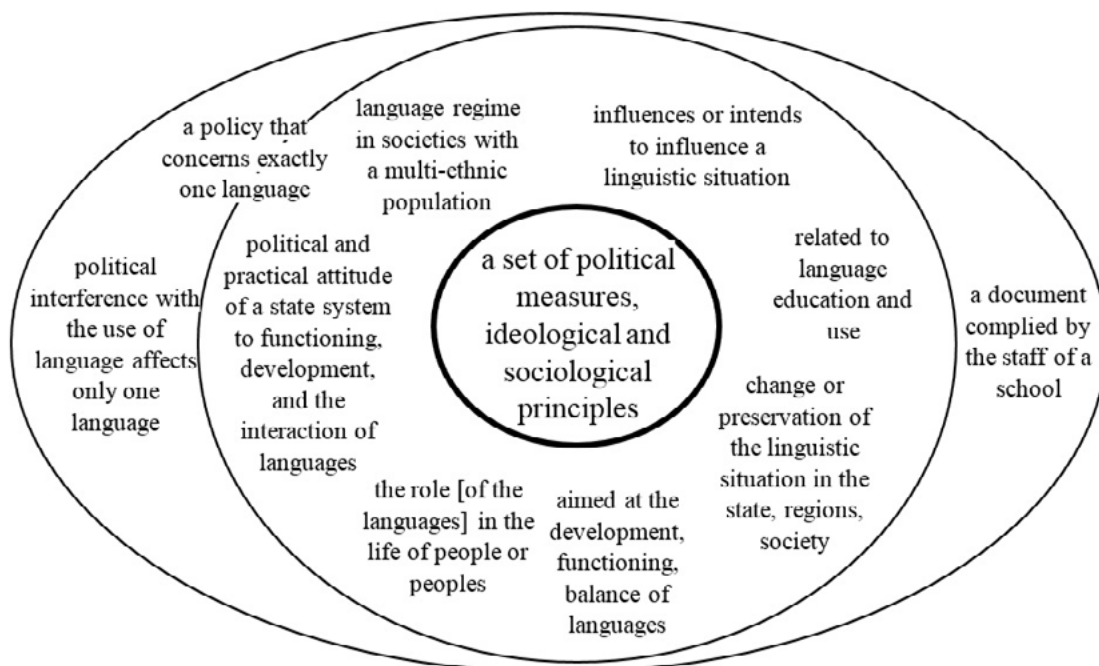

Рис. 1. Польова структура концепту LANGUAGE POLICY в лінгводискурсивному аспекті

tories with compact residence of ethnic minorities). Якщо потенційна сема має перебувати на дальній периферії, то архісеми таке розташування неприйнятне. Проте варто наголосити, що вищевказані архісеми є, ймовірно, винятком, ніж закономірністю: серед усіх лексико-семантичних варіантів ЛСВ 5 та ЛСВ 6 мали суттєві відмінності від ЛСВ 1–4. Тому вважаємо доцільним розташувати ці архісеми не в ядрі або на ближній периферії, а на дальній периферії через те, що їхня вживаність мінімальна.

Висновки. З метою проведення аналізу лексико-семантичних варіантів номінанта концепту LANGUAGE POLICY нами було відібрано понад 50 дефініцій із різних сфер людської діяльності.

Ключовими стали 30, які в подальшому було розподілено на шість лексико-семантичних варіантів за принципом спільності. Зазначено, що чотири з наведених ЛСВ мають зони перетину, що дозволило встановити ядро польової структури. Два ЛСВ мають значні відмінності від інших ЛСВ та зон перетину не мають. Отже, можемо підбити підсумок, що в переважній більшості *мовна політика* – це комплекс політичних заходів, ідеологічних та соціологічних принципів щодо мовного режиму в суспільствах із багатонаціональним населенням, що визначає політичне та практичне ставлення державної системи (органів влади) до функціонування, розвитку та взаємодії мов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Беликов В., Крысин Л. Социолінгвістика : учебник для вузов. Москва : Российский государственный гуманитарный университет, 2001. 315 с.
2. Білоус О. Sprachpolitik: Abriss theoretischer Grundlagen von der Sicht westlicher Sprachforscher. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. Вип. 127. С. 6–12.
3. Брицин В. Мовна політика. Українська мова : енциклопедія. 3-тє вид. Київ : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2007. С. 375–378.
4. Головатий М., Антонюк О. Політологічний словник : навчальний посібник. Київ : МАУП, 2005. 792 с.
5. Дешериев Ю. Языковая политика. Лингвистический энциклопедический словарь. Москва, 1990. 540 с.
6. Кочерган М. Мовна ситуація і мовна політика в Україні. *Світогляд: науково-популярний журнал*. 2008. № 2 (10). С. 18–23.
7. Про Концепцію державної мовної політики, 2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161/2010#Text>.
8. Селіванова О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2011. 844 с.
9. Словарь социолінгвістических терминов. Москва, 2006. 312 с.
10. Терес Н. Мовна політика в Україні в умовах парламентських виборів 2012 р. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, sectio K-Politologia*. 2014. № 21 (1). С. 173–186.
11. Bergenholtz H. Towards a definition of “communication policy”, “language policy” and “language planning”. *Stellenbosch Papers in Linguistics PLUS*. 2006. Vol. 34. S. 1–34.
12. Boyer H. Les politiques linguistiques, Mots. Les langages du politique [En ligne]. 2010. No. 94. URL: <http://journals.openedition.org/mots/19891>.
13. Brüggemann M. Sprachpolitik. URL: <https://ome-lexikon.uni-oldenburg.de/begriffe/sprachpolitik>.
14. Bussmann H. Routledge Dictionary of Language and Linguistics (K. Kazzazi, G. Trauth). 1st ed. Routledge, 1996. 560 p.
15. Corson D. Language Policy in Schools: A Resource for Teachers and Administrators. Routledge, 1998. 262 p.
16. Coulmas F. Sprache und Staat: Studien zu Sprachplanung und Sprachpolitik. Berlin ; New York : de Gruyter, 1985. 292 p.
17. Crystal D. A Dictionary of Linguistics and Phonetics. 6th edition. Wiley-Blackwell, 2008. 560 p.
18. Dobrushyna M. The Semantic Structure of the Nominative Field of the Concept LANGUAGE POLICY. *Англїстика та американїстика*. Дніпро : ЛІРА, 2020. С. 17–22.
19. Hartmann R. R. K., James G. Dictionary of Lexicography. 1st ed. Routledge, 1998. 192 p.
20. McGroarty M. Language policy in the USA: national values, local loyalties, pragmatic pressures. Language policy: dominant English, pluralist challenges. Canberra : Language Australia ; Amsterdam : John Benjamins, 1997. pp. 67–90.
21. Rousseau L.-J. Élaboration et mise en œuvre des politiques linguistiques. Cahiers du Rifal, No. 26, Décembre 2007, Bruxelles, Communauté française de Belgique, 2007. pp. 58–71.
22. Spolsky B. Language Policy. *Proceedings of the 4th International Symposium on Bilingualism*. Somerville, MA : Cascadilla Press, 2005, pp. 2152–2164.
23. Stazny P. Encyclopedia of linguistics. New York, Oxon : Fitzroy Dearborn, 2005. 1243 p.
24. Tarp S., Gouws R. H. A Lexicographic Approach to Language Policy and Recommendations for Future Dictionaries. *Lexicos*. 2008. No. 18, pp. 232–255.
25. Trask L. A Student’s Dictionary of Language and Linguistics. 1st ed. Routledge, 1997. 254 p.

REFERENCES

1. Belikov, V., Krysin, L. (2001) Sotsyolynhvystyka: uchebnyk dlia vuzov [Sociolinguistics: Textbook for universities]. M.: Ros. hos. humanyt. un-t. 315 p. [in Russian]
2. Bilous, O. Sprachpolitik: Abriss theoretischer Grundlagen von der Sicht westlicher Sprachforscher [Language policy: outline of theoretical foundations from the point of view of western linguists]. *Naukovi zapysky. Serii: filolohichni nauky (movoznavstvo) Kirovohrad: RVV KDPU im. V. Vynnychenka*, 2014. Vyp. 127. pp. 6–12. [in Ukrainian]
3. Brytsyn, V. (2007) Movna polityka. Ukrainska mova. Entsyklopediia. 3-tie vyd. [Language policy. The Ukrainian language. Encyclopedia. 3rd edition]. K. : Ukr. entsykl. im. M. P. Bazhana. pp. 375–378. [in Ukrainian]
4. Holovatyi, M., Antoniuk, O. (2005) Politolohichni slovnyk : navch. posib. dlia stud. vyshch. navch. zakl. [Political Science Dictionary: A textbook for students of higher educational institutions]. K.: MAUP, 792 p. [in Ukrainian]
5. Desheriev, Yu. (1990) Yazykovaya politika. Lingvisticheskii entsiklopedicheskii slovar [Language policy. Linguistic Encyclopedic Dictionary]. M. 540 p. [in Russian]
6. Kocherhan, M. (2008) Movna situatsiia i movna polityka v Ukraini. *Svitohliad: nauково-populiarnyi zhurnal*. [Language situation and language policy in Ukraine. *Worldview: popular science magazine*]. No. 2 (10), pp. 18–23. [in Ukrainian]
7. Pro Kontseptsiiu derzhavnoi movnoi polityky [On the Concept of State Language Policy]. 2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161/2010#Text>. [in Ukrainian]
8. Selivanova, O. (2011) Linhvystychna entsyklopediia [Linguistic encyclopedia]. P.: Dovkillia-K. 844 p. [in Ukrainian]
9. Slovar sotsiolingvisticheskikh terminov [Dictionary of sociolinguistic terms]. M., 2006. 312 p. [in Russian]
10. Teres, N. (2014) Movna polityka v Ukraini v umovakh parlamentskykh vyboriv 2012 roku [Language policy in Ukraine in the context of the 2012 parliamentary elections]. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, sectio K–Politologia*. No. 21 (1). P. 173–186. [in Ukrainian]
11. Bergenholtz, H. (2006) Towards a definition of “communication policy”, “language policy”, and “language planning”. *Stellenbosch Papers in Linguistics PLUS*. Vol. 34, pp. 1–34.
12. Boyer, H. (2010) Les politiques linguistiques, Mots. Les langages du politique [En ligne] [Language policies, Words. The languages of politics [Online]. No. 94. URL: <http://journals.openedition.org/mots/19891>. [in French]
13. Brüggemann, M. (2012) Sprachpolitik [Language policy]. URL: <https://ome-lexikon.uni-oldenburg.de/begriffe/sprachpolitik>. [in German]
14. Bussmann, H. (1996) Routledge Dictionary of Language and Linguistics (K. Kazzazi, G. Trauth) 1st ed. Routledge. 560 p.
15. Corson, D. (1998) Language Policy in Schools: A Resource for Teachers and Administrators. Routledge. 262 p.
16. Coulmas, F. (1985) Sprache und Staat: Studien zu Sprachplanung und Sprachpolitik [Language and State: Studies in Language Planning and Language Policy]. Berlin; New York : de Gruyter. 292 p. [in German]
17. Crystal, D. (2008) A Dictionary of Linguistics and Phonetics. 6th edition. Wiley-Blackwell. 560 p.
18. Dobrushyna, M. (2020) The Semantic Structure of the Nominative Field of the Concept LANGUAGE POLICY. No. 17, pp.17–22.
19. Hartmann, R. R. K., James, G. Dictionary of Lexicography (1st ed.). Routledge, 1998. 192 p.
20. McGroarty, M. (1997) Language policy in the USA: national values, local loyalties, pragmatic pressures. *Language policy: dominant English, pluralist challenges*. Canberra: Language Australia; Amsterdam: John Benjamins, pp. 67–90.
21. Rousseau, L.-J. (2007) Élaboration et mise en œuvre des politiques linguistiques. *Cahiers du Rifal*. No. 26, Décembre 2007, Bruxelles, Communauté française de Belgique [Development and implementation of language policies], pp. 58–71. [in French]
22. Spolsky, B. (2005) Language Policy. *Proceedings of the 4th International Symposium on Bilingualism*, Somerville, MA: Cascadilla Press, pp. 2152–2164.
23. Stazny, P. (2005) Encyclopedia of linguistics. New York, Oxon: Fitzroy Dearborn. 1243 p.
24. Tarp, S., Gouws, R. H. (2008) A Lexicographic Approach to Language Policy and Recommendations for Future Dictionaries. *Lexicos*. No. 18, pp. 232–255.
25. Trask, L. (1997) A Student’s Dictionary of Language and Linguistics (1st ed.). Routledge. 254 p.